

Azərbaycan Respublikası adından

QƏRAR

Bakı şəhəri

İş № 2(102)-5073/2021

11.10.2021

ALİ MƏHKƏMƏ

Azərbaycan Respublikası adından

**Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi
Mülki kollegiyasının**

**İddiaçı cavabdehlər Cavabdeh1, Cavabdeh2, Cavabdeh3, Cavabdeh4,
Cavabdeh5 və Cavabdeh6 qarşı iş üzrə**

Q Ə R A R İ

iş № 2(102)-5073/21

**(Açar sözlər: iş üzrə icraata xitam verilməsi, iddiaçının iddiadan imtina barədə
ərizəsi)**

Bakı şəhəri, 11 oktyabr 2021-ci il

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki kollegiyası, hakimlər Abbasov Aqil Əzizağa oğlu (sədrlik edən və məruzəçi), Vəliyeva Elşanə Rafiq qızı, Şamayev Elşad Yaquboviçdən ibarət tərkibdə, Məhərrəmovə Çinare Ədalət qızının katibliyi,

iddiaçı İddiaçı vəkili X1 ilə,

İddiaçı cavabdehlər Cavabdeh1, Cavabdeh2, Cavabdeh3, Cavabdeh4, Cavabdeh5 və Cavabdeh6 qarşı “şərəf, ləyaqət və işgüzar nüfuzun müdafiəsi və dəymiş mənəvi zərərin əvəzinin ödənilməsi” tələbinə dair mülki iş üzrə Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 2(103)-2626/2020 nömrəli, 17 avqust 2020-ci il tarixli qərardadından İddiaçı kassasiya şikayətinə 14 oktyabr 2021-ci il tarixdə Ali Məhkəmənin binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq, aşağıdakı qərarı qəbul etdi.

İşin halları

1. İddiaçı cavabdehlər Cavabdeh1, Cavabdeh2, Cavabdeh3, Cavabdeh4, Cavabdeh5 və Cavabdeh6 qarşı “şərəf, ləyaqət və işgüzar nüfuzun müdafiəsi” ilə bağlı iddia ərizəsi ilə Bakı Şəhəri Nərimanov Rayon Məhkəməsinə müraciət etmişdir.

2. Bakı Şəhəri Nərimanov Rayon Məhkəməsinin 2(005)-1678/2019 sayılı iş üzrə 26.11.2019-cu il tarixli qətnaməsi ilə iddia qismən təmin edilmiş, İddiaçı şərəf, ləyaqət və işgüzar nüfuzunu alçaldan və ləkələyən, müxtəlif orqanlara ünvanlanmış müraciətin məzmunundakı məlumatların həqiqətə uyğun olmayan hesab edilməsi və bu cür məlumatların yayılmasına görə “İddiaçı üzr istəyirik. olmaqla eyni orqanlara müraciət ünvanlanmaqla təkzibin verilməsi, tərəflər arasında baxılan mülki iş üzrə qəbul olunmuş yekun məhkəmə aktının qanuni qüvvəsini aldıqdan sonra 1 ay ərzində təkzib etmək vəzifəsinin cavabdehlərə həvalə edilməsi, cavabdehlərdən mənəvi zərərin əvəzi kimi 2000 (iki min) manat məbləğində pulun və 30 manat dövlət rüsumunun İddiaçı xeyrinə tutulması qəet edilmiş, iddia tələbi qalan hissədə təmin edilməmişdir.

3. Cavabdehlər Cavabdeh2, Cavabdeh3, Cavabdeh4 və Cavabdeh5 apelyasiya şikayəti verərək qətnamənin iddianın təmin olunan hissəsində ləğv, iddianın həmin hissədə rədd edilməsini xahiş etmişlər.

b) Apelyasiya instansiyası məhkəməsindəki icraat

4. Apelyasiya baxışı zamanı iddiaçı iddiadan imtina barədə yazılı ərizə təqdim edərək, iddiadan imtinanın qəbul olunmasını və mülki işin icraatına xitam verilməsini xahiş etmişdir.

5. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 2(103)-2626/2020 nömrəli, 17 avqust 2020-ci il tarixli qərardadı ilə İddiaçı iddiadan imtinası qəbul edilərək, Bakı Şəhəri Nərimanov Rayon Məhkəməsinin 2(005)-1678/2019 sayılı, 26.11.2019-cu il tarixli qətnaməsi ləğv edilmiş, İddiaçı cavabdehlər Cavabdeh1, Cavabdeh2, Cavabdeh3, Cavabdeh4, Cavabdeh5 və Cavabdeh6 qarşı “şərəf, ləyaqət və işgüzar nüfuzun müdafiəsi və dəymiş mənəvi zərərin əvəzinin ödənilməsi” tələbinə dair iddia ərizəsi üzrə mülki işin icraatına xitam verilmişdir. (hakimlər **Emin Mehdiyev (sədrlik edən və məruzəçi)**, Şərafət Məmmədova, Xəyal Sarıyev)

6. Apellyasiya instansiyası hesab edib ki, iddiaçının imzalayıb məhkəməyə təqdim etdiyi yazılı ərizədə iddiadan imtina etməsi qanuna zidd deyil, hər hansı şəxsin hüquqlarını və qanunla qorunan mənafələrini pozmur. Buna görə də, iddiadan imtina qəbul edilməli və mülki işin icraatına xitam verilməlidir.

7. Apellyasiya instansiyası mövqeyini Mülki Prosesual Məcəllənin 191, 261.0.4 və 370-ci maddələrinə istinad etmişdir.

Kassasiya şikayətinin və ona etirazın dəlilləri, məhkəmə icraatı iştirakçılarının izahatları

a) Kassasiya şikayətinin dəlilləri

8. İddiaçı İddiaçı (vəkili Vəkil3) kassasiya şikayəti verib, qərardadın ləğv edilməsini, işin yeni apelyasiya baxışına qaytarılmasını xahiş etmişdir.

9. Kassasiya şikayətinin dəlilləri:

- iddiaçı iddiadan imtina barədə yazılı ərizə verməyib;

- nə iddiaçı özü, nə də, onun nümayəndəsi olmuş vəkili məhkəmə iclasında iştirak etməyib.

b) Kassasiya şikayətinə qarşı tərəfin etirazının dəlilləri

10. Kassasiya şikayətinə qarşı tərəfin yazılı etiraz daxil olmamışdır.

c) Kassasiya icraatı iştirakçılarının izahatları

11. Məhkəmə kollegiyasının iclasında iddiaçının vəkili Məmmədova Səyyad Məhəmməd oğlu kassasiya şikayətini müdafiə edərək, şikayətin təmin edilməsini xahiş etdilər.

12. Məhkəmə iclasının yeri və vaxtı barədə lazımı qaydada məlumat verilsə də, cavabdehlər məhkəmə iclasına gəlməmiş, gəlməmələrinin səbəbləri barədə məlumat verməmişlər. Buna görə də məhkəmə kollegiyası Mülki Prosesual Məcəllənin 415.3-cü maddəsinə əsasən işə cavabdehlərin iştirakı olmadan baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Tətbiq edilən hüquq

Mülki Prosesual Məcəllə

Maddə 191.1. İddiaçının iddiadan imtina etməsi, iddia tələbinin dəyişdirilməsi, cavabdehin iddianı etiraf etməsi və ya tərəflərin barışıq sazişi şərtləri məhkəmə iclasının protokoluna yazılır və protokolu müvafiq surətdə iddiaçı, cavabdeh və ya hər iki tərəf imzalayır. İddiadan imtina etmə, iddianın dəyişdirilməsi, cavabdehin iddianı etiraf etməsi və ya tərəflərin barışıq sazişi, bu hərəkətlərin nəticəsi aydın surətdə şərh olunan, məhkəməyə göndərilən yazılı ərizələrdə də ifadə oluna bilər. (işə baxılma zaman qüvvədə olan redaksiyada)

Maddə 261.0.4. İddiaçı iddiadan imtina etmişsə və bu imtina məhkəmə tərəfindən qəbul olunmuşsa hakim iş üzrə icraata xitam verir.

Maddə 370.1. Apellyasiya şikayəti qəbul olunduqdan sonra iddiaçının iddiadan imtina etməsi və tərəflərin barışıq sazişi bağlaması apellyasiya instansiyası məhkəməsinə ünvanlanmış yazılı ərizələrdə ifadə olunmalıdır.

Maddə 370.2. Ərizələrə baxılma qaydası, iddiadan imtinanın qəbul edilib-edilməməsinin, tərəflərin barışıq sazişinin təsdiq edilib-edilməməsinin nəticələri bu Məcəllənin 191-ci maddəsinin qaydaları ilə müəyyən olunur.

Maddə 407.2. Kassasiya şikayətində işin hallarının sübut olunmamasına, məhkəmənin gəldiyi nəticə üçün əhəmiyyətli olan bütün faktiki halların aydınlaşdırılmamasına və yaxud qətnamə və qərardadda ifadə olunan nəticələrin işin faktiki hallarına uyğun olmamasına istinad etməyə yol verilmədiyi üçün kassasiya instansiyası məhkəməsi şikayətin belə dəlilləri üzrə araşdırma aparmır və onlara qiymət vermir.

Maddə 416. Kassasiya instansiyası məhkəməsi müstəsna olaraq hüquqi məsələlərə baxmaqla apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosesual hüquq normalarının düzgün tətbiq edilməsini yoxlayır

Maddə 417.1.1. Kassasiya məhkəməsi işə baxarkən apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnamə və ya qərardadını dəyişiklik edilmədən, şikayəti təmin etmədən saxlaya bilər.

Maddə 418.1. Maddi və prosesual hüquq normalarının pozulması və ya düzgün tətbiq olunmaması, o cümlədən maddi və prosesual hüququn tətbiqi üzrə məhkəmə təcrübəsinin vahidliyinin pozulması apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnamə və qərardadının ləğv edilməsi üçün əsasdır.

Maddə 418.3. Prosesual hüquq normalarının pozulması və ya düzgün tətbiq olunmaması qətnamənin yaxud qərardadın ləğv edilməsi üçün o vaxt əsas ola bilər ki, bu pozuntu düzgün qətnamə qəbul edilməməsi ilə nəticələnsin və ya nəticələne bilsin.

Kassasiya baxışının hədləri

13. Kassasiya instansiyası məhkəməsi işin faktiki hallarını araşdırmır. Lakin apelyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq olunub-olunmamasını yoxlamaq zərurətindən irəli gələrək, iş materiallarında olan, aşağı instansiya məhkəmələri tərəfindən qəbul edilərək işə əlavə olunmuş, araşdırılmış və (və ya) müəyyən edilmiş sübutlara və hüquqi faktlara istinad edilməsi kassasiya instansiyası məhkəməsinin faktiki halları araşdırması kimi qiymətləndirilməməlidir.

14. Hazırkı kassasiya şikayətində qərardad tam mübahisələndirildiyindən məhkəmə kollegiyası qərardadı tam yoxlayır.

Kassasiya instansiyası məhkəməsinin mövqeyi

15. Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsi düzgün nəticəyə gəlmişdir. Məhkəmə iş üzrə icraata xitam verilməsinə dair prosessual hüquq normaları düzgün tətbiq olunmuşdur.

16. Belə ki, apellyasiya məhkəməsinə iddiadan imtina edilmə barədə iddiaçının nümayəndəsi-vəkili və iddiaçının özü tərəfindən 05 avqust 2020-ci ildə imzalanmış (i.v.254, 257) iki ərizə verilmişdir. Nümayəndə-vəkil tərəfindən imzalanan ərizə apellyasiya məhkəməsinə 10 avqust 2020-ci ildə, iddiaçının özü tərəfindən imzalanan ərizə isə 13 avqust 2021-ci ildə daxil olmuşdur. İddiaçının imzaladığı ərizə kompüterdə yazılmış, əlavə olaraq iddiaçı həmin ərizənin onun iradəsini əks etdirməsi barədə ərizənin sonunda qeyd də yazıb imzalamışdır. Həmçinin iddiaçı qərardad qəbul edilən gün məhkəmə iclasında da həmin ərizəsini müdafiə etdiyini göstərmişdir.

17. Mülki Prosessual Məcəllənin 52.1-ci maddəsinə görə iddiaçı iddiadan imtina edə bilər. İddiadan imtina etmə yazılı formada ifadə edilməlidir.

18. Mülki Prosessual Məcəllənin 52.5-ci maddəsinə görə iddiaçının iddiadan imtina etməsi, iddianın cavabdeh tərəfindən etiraf edilməsi və tərəflərin barışıq sazişi qanuna zidd olarsa və ya hər hansı bir şəxsin hüquqlarını və qanunla qorunan mənafeyini pozarsa, məhkəmə belə hərəkətləri qəbul etmir. Belə hallarda məhkəmə mübahisəyə mahiyyəti üzrə baxır.

19. İşdən görünür ki, apellyasiya məhkəməsi iddiaçının iddiadan imtina barədə ərizələrini əsas götürərək iş üzrə icraata xitam vermiş və onu da qeyd etmişdir ki, bu imtina qanuna zidd deyil, hər hansı şəxsin hüquqlarını və qanunla qorunan mənafələrini pozmur.

20. Göründüyü kimi, iddiaçı iddiadan imtina etmiş, onun iddiadan imtinasının qanuna zidd olması, hər hansı şəxsin hüquqlarını və qanunla qorunan mənafələrini pozması müəyyən edilmədiyi üçün apellyasiya məhkəməsi yuxarıda qeyd edilən prosessual hüquq normalarının tələbi baxımından iş üzrə icraata düzgün olaraq xitam vermişdir.

21. Məhkəmə kollegiyası iddiaçının iddiadan imtina barədə ərizə yazmaması barədə dəlillərini yuxarıda göstərilənlərə əsasən əsassız hesab edir. Belə ki, qeyd edildiyi kimi iddiadan imtina barədə iki dəfə ərizə verilib.

22. Apellyasiya məhkəməsinin iclasında iştirak etməməsi barədə dəlilə gəldikdə, bu dəlillər iş materialları ilə təkzib edilir. İşdən görünür ki, iddiaçıya və onun vəkilinə məhkəmə iclasının vaxtı barədə sms-bildiriş göndərilib, bildirişi iddiaçı da, onun vəkili də alıb. Üstəlik, məhkəmə iclas protokolundan görünür ki, iddiaçı 17 avqust 2020-ci il tarixli məhkəmə iclasında iştirak edərək, iddiadan imtina edilməsi barədə ərizəsini müdafiə etmişdir.

23. Bundan başqa, iddiaçı məhkəmə iclasında iştirak etmədiyini göstərsə də, bu barədə məhkəmə iclas protokoluna qeyd verməmişdir. Halbuki iştirak etmədiyi məhkəmə iclasında iştirakının yazılması barədə məhkəmə iclas protokoluna Mülki Prosessual Məcəllənin 273-cü maddəsinə görə iddiaçının qeyd vermək hüququ olmuşdur.

24. Bu baxımdan, məhkəmə kollegiyası kassasiya şikayətinin dəlillərini əsassız sayır.

25. Beləliklə, məhkəmə kollegiyası qeyd olunanlara əsasən belə qənaətə gəlir ki, kassasiya şikayəti təmin olunmamalı, apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərarı dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

26. Yuxarıda göstərilənləri və MPM-in 416, 417.1.2 və 419-cu maddələrini rəhbər tutaraq, məhkəmə kollegiyası

Qərara aldı:

İddiaçı kassasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 2(103)-2626/2020 nömrəli, 17 avqust 2020-ci il tarixli qərarı dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qərar qəbul edildiyi andan qüvvəyə minir.